

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH
W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM
2020/2021

**II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi i
Integracyjnymi im. ks. prof. Józefa Tischnera
Liceum Sztuk Plastycznych
Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych**

Podstawowymi założeniami wypracowanego przez nas modelu programu wychowawczo-profilaktycznego jest budowanie pomostu między edukacją a wychowaniem oraz próba zintegrowania w spójną całość oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i promocji zdrowia. Zgodnie z założeniami obowiązującej reformy, edukacja szkolna ma za zadanie harmonijnie oddziaływać zarówno w zakresie przekazywania wiedzy, jak i kształcenia umiejętności i postaw. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się wymiary pracy nauczyciela. Ważne jest, aby nasz program nie był martwym dokumentem, lecz by jego konstruowanie stało się przyczynkiem do podejmowania spójnych działań przynoszących korzyść całej społeczności szkolnej.

Zgodnie z założeniami reformy podstawy programowej działalność edukacyjna szkoły określona jest przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 2) program wychowawczo- profilaktyczny szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny Program wychowawczo- profilaktyczny został opracowany na podstawie dokonanej analizy sytuacji dydaktyczno - wychowawczej w szkole przy użyciu narzędzi:

- ewaluacji wewnętrznej,
- analizy dokumentacji szkolnej (dzienniki, dokumentacja zespołu wychowawczego, dzienniki organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej)
- analizy wyników ankiet dotyczących bezpieczeństwa uczniów klas I-wszych oraz oceny uczniów nt. organizacji nauczania zdalnego.
- obserwacji uczniów na zajęciach dydaktycznych, wycieczkach, uroczystościach szkolnych, na korytarzach w trakcie przerw i zajęć sportowych,
- analizy osiągnięć szkolnych uczniów,
- rozmów z rodzicami, nauczycielami, wychowawcami, dyrekcją i specjalistami zatrudnionymi w szkole.
- analiza dokumentów zewnętrznych:
 - a. raporty zewnętrzne,
 - b. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii
 - c. Ocena funkcjonowania system oddziaływań profilaktycznych w Polsce- raport z badań uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Raport z pierwszej tury badań. Używanie substancji psychoaktywnych i inne zachowania ryzykowne młodzieży. Szkoły ponadpodstawowe. (źródło: Profilaktyce.pl)

Zdiagnozowane problemy występujące w szkole:

- absencja w szkole, wagary
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- zaburzone relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi,
- zaburzenia emocjonalne w tym zachowania autodestrukcyjne,
- uzależnienie od telefonów komórkowych i Internetu,
- zagrożenia uzależnieniami - palenie papierosów (w trakcie przerw - poza szkołą), wzrastająca dostępność i zażywanie napojów alkoholowych (poza terenem szkoły),
- zaburzony system postrzegania norm społecznych.

Program wychowawczo - profilaktyczny obejmuje:

1. Wizję absolwenta
2. Nadrzędne cele programu wychowawczo-profilaktycznego
3. Kierunki polityki oświatowej na rok szkolny 2020/2021
4. Cele programu wychowawczo- profilaktycznego na rok szkolny 2020/2021
5. Wartości wychowawczo - profilaktyczne
6. Czynniki ryzyka i czynnika chroniące w roku szkolnym 2020/2021
7. Szczegółowe zadania programu wychowawczo - profilaktycznego
8. Działania priorytetowe na poszczególne etapy edukacji w tym:
 - a. proponowana tematyka lekcji wychowawczych
 - b. działania nauczycieli przedmiotów
 - c. działania biblioteki szkolnej
 - d. działania pedagoga i psychologa szkolnego
 - e. działania samorządu uczniowskiego
9. Oczekiwane efekty
10. Ewaluacja
11. Ustalenia końcowe

1. WIZJA ABSOLWENTA

Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Wodzisławiu Śląskim ma za zadanie wykształcić ucznia, który jako absolwent naszej szkoły będzie świadomym swoich umiejętności, dojrzałym, pragnącym poszerzać zdobytą wiedzę człowiekiem. Przede wszystkim istotne jest, aby nasi absolwenci obok wiedzy i zdobytych umiejętności charakteryzuje się wysokim poziomem kultury osobistej, dojrzałością postawy i hierarchią wartości szanującą podmiotowość każdej jednostki ludzkiej.

Absolwent Zespołu Szkół Ponadpodstawowych to człowiek odpowiedzialny za siebie i decyzje, które podejmuje, działający w sposób rozsądny i rzetelny - zarówno samodzielnie jak i w grupie, potrafiący dokonywać właściwych moralnie wyborów, aktywny obywatel, współtworzący rzeczywistość miejsca w którym żyje i pracuje. Jednocześnie jest to człowiek, który, pragnąc rozwijać własne zdolności poprzez kolejne etapy kształcenia, staje się świadomym swojej wartości fachowcem w swojej dziedzinie, posiada rozeznanie na rynku pracy i gotowy jest do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.

2. NADRZĘDNE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

- kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.
- wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości oraz zapobieganie zachowaniom agresywnym (w tym ceberprzemocy)
- wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
- kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia- szczególnie w dobie pandemii
- wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

3. WYTYCZNE MEN NA ROK SZKOLNY 2020/2021

- wdrażanie nowej podstawy programowej w szkołach ponadpodstawowych ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej. Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów.
- wdrażanie zmian w kształceniu zawodowym, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia osób dorosłych.
- zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno – pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

- wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.
- działania wychowawcze szkoły. Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.

4. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO NA ROK SZKOLNY 2020/2021

- zapoznanie uczniów z procedurami i zasadami bezpieczeństwa na terenie szkoły, w tym w dobie pandemii,
- podjęcie działań mających na celu zintegrowania zespołów klasowych po okresie edukacji zdalnej,
- opracowanie metod dodatkowego wsparcia wychowanków w związku z ryzykiem występowania lęków wywołanych sytuacją pandemiczną,
- wdrażanie uczniów do bezpiecznego korzystania z Internetu
- udzielanie wsparcia w opracowywaniu systemu pracy samodzielnej, we właściwym planowaniu wysiłku związanego z obowiązkami szkolnym,
- systematyczne monitorowanie frekwencji,
- konsekwencja w aspekcie przestrzegania zapisów Statutu Szkoły

5. WARTOŚCI WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNE

W naszej szkole ważne jest, aby uczniowie Liceum Ogólnokształcącego, Liceum Sztuk Plastycznych i Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych, dążąc do samorozwoju, mieli świadomość konkretnych norm zachowania i wartości, których przestrzeganie w relacjach jakie zawierają z innymi uczniami, nauczycielami i pracownikami na terenie szkoły oraz osobami poza szkołą wskazują na ich osobowy i całościowy rozwój. Obok kształcenia bowiem, szkoła kładzie bardzo duży nacisk na rozwój kultury osobistej ucznia i jego umiejętności współżycia i współtworzenia wspólnoty szkolnej, klasowej, społecznej.

Spośród wartości ułatwiających funkcjonowanie w społeczności szkolnej i przygotowujących do odpowiedzialnego życia dorosłego są:

- rzetelność,
- systematyczność,
- punktualność,
- koleżeństwo,
- przyjaźń,
- życzliwość względem ludzi,

- tolerancja,
- poszanowanie poglądów i godności drugiego człowieka,
- prawda, uczciwość
- odwaga.

6. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE W ROKU SZKOLNYM 2020/2021

Nasilające się zaburzenia emocjonalne u uczniów wskazują, na położenie szczególnego nacisku na kształtowanie umiejętności psychospołeczne, radzenie sobie ze stresem oraz współpracę z rodzicami w aspekcie pomocy specjalistycznej uczniom wymagającym pomocy w zakresie zdrowia psychicznego. Powyższe wyniki posłużyły także do zdefiniowania uniwersalnych działań wychowawczych, informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych w naszej szkole. Z powodu trwającej w Polsce, i na świecie, pandemii koronawirusa dodatkowym kierunkiem działań wychowawczo- profilaktycznych stało się położenie nacisku na edukację pro-zdrowotną.

Czynniki ryzyka

Za czynniki ryzyka uznaliśmy cechy zwiększające prawdopodobieństwo używania środków uzależniających oraz wzrost zachowań autodestrukcyjnych i zaburzeń emocjonalnych wśród młodzieży. Prawdopodobieństwo jest tym większe, im więcej jest czynników ryzyka, im bardziej są one szkodliwe oraz im dłużej trwa ich działanie.

Według wyników badań przytaczanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) nad czynnikami ryzyka i chroniącymi przed problemowymi zachowaniami i zaburzeniami w obszarze zdrowia psychicznego u dzieci wskazano główne czynniki ryzyka związane ze szkołą, a są to:

- 1) Przemoc rówieśnicza;
- 2) Odrzucenie przez rówieśników;
- 3) Słaba więź ze szkołą;
- 4) Niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli);
- 5) Destrukcyjna grupa rówieśnicza;
- 6) Niepowodzenia szkolne.

W toku badania zagadnienia środków odurzających oraz czynników generujących ryzyko ich występowania, podzielić można te ostatnie na następujące grupy, w których to poszczególne czynniki ryzyka przedstawiają się następująco:

A. Sfera psychologiczna:

- 1) Nadmierna nieśmiałość, wrażliwość;
- 2) Chroniczne napięcie i niepokój;
- 3) Niska samoocena;
- 4) Brak odporności na stres i problemy;

5) Niski poziom asertywności.

B. Sfera rodzinna:

- 1) Brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego;
- 2) Niskie kompetencje rodziców w postępowaniu z dziećmi (brak reguł postępowania, niekonsekwencja);
- 3) Brak rygorów i kontroli lub bardzo surowa dyscyplina, nadopiekuńczość;
- 4) Wysoki poziom konfliktów w rodzinie, niskie wsparcie ze strony rodziców;
- 5) Brak lub osłabienie więzi emocjonalnej z rodziną, złe relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi;
- 6) Zaburzenia w pełnieniu ról ojca i matki, nieobecność ojca w domu (także psychiczna);
- 7) Tolerancja rodziców wobec używania przez dzieci alkoholu lub innych substancji odurzających;
- 8) nadużywanie alkoholu, papierosów, narkotyków przez rodziców;
- 9) Rozwód, separacja, utrata rodziców;
- 10) Brak czytelnych granic i norm;
- 11) Przyzwolenie na uczestnictwo dziecka w sferach, do których nie jest ono przygotowane emocjonalnie.

C. Sfera społeczna:

- 1) Środowisko sąsiedzkie;
- 2) Środowisko rówieśnicze;
- 3) Dostępność produktów tytoniowych, napojów alkoholowych i substancji odurzających;
- 4) Moda na spożywanie alkoholu i palenia papierosów jako mylnie pojmowany wyznacznik pełnoletności i dorosłości.

D. Sfera szkolna:

- 1) Niska skuteczność działań wychowawczo- profilaktycznych
- 2) Niski poziom wiedzy uczniów na temat środków uzależniających;
- 3) Niskie kompetencje nauczycieli w zakresie rozpoznawania środków odurzających.

Analizując wyniki przeprowadzonych badań ankietowych oraz wniosków pracy zespołu wychowawczego i zespołu ds. pomocy psychologiczno- pedagogicznej, opracowano czynniki kontekstowe oraz wyniki analizy środowiska, dla zidentyfikowanych powyżej ryzyk opracowane zostały czynniki ryzyka na rok szkolny 2020/2021

Czynniki ryzyka związanego z występowaniem środków uzależniających oraz zaburzeń zachowania uczniów w roku szkolnym 2020/2021

	Czynniki ryzyka
psychologiczne	nadmierna nieśmiałość, wrażliwość
	chroniczne napięcie i niepokój
	niska samoocena
	brak odporności na stres
	w okresie zdalnej nauki wzrost frustracji lub lęku o zdrowie własne lub bliskich
rodzinne	brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego
	niskie kompetencje rodziców w postępowaniu z dziećmi (brak reguł postępowania, niekonsekwencja)
	niewłaściwe postawy rodzicielskie: brak zainteresowania sytuacją szkolną dziecka, brak rygorów i kontroli lub bardzo surowa dyscyplina, nadopiekuńczość
	wysoki poziom konfliktów w rodzinie,
	brak lub osłabienie więzi emocjonalnej z rodziną, złe relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi
	tolerancja rodziców wobec używania przez dzieci alkoholu lub innych substancji odurzających
	rozwód, separacja, utrata rodziców.
	brak czytelnych granic i norm
społeczne	pogłębienie izolacji społecznej (zwłaszcza wśród uczniów mających problemy interpersonalne)
	negatywne wzorce także wśród rówieśników
	dostępność substancji odurzających oraz wyrobów alkoholowych i tytoniowych (poza terenem szkoły)
	moda na zażywanie środków odurzających i substancji psychoaktywnych
szkolne	brak motywacji do systematycznej pracy
	nieprzestrzeganie szkolnego statutu
	niski poziom odporności na niepowodzenia edukacyjne,

Czynniki chroniące

Czynnikami chroniącymi nazywamy właściwości jednostki i środowiska, które wzmocniają odporność na podatność na zażywanie substancji psychoaktywnych, alkoholu i wyrobów tytoniowych oraz zapobiegają występowaniu wśród młodzieży zaburzeń zachowania.. Przyjmuje się, że akumulacja czynników chroniących obniża ryzyko powstawania uzależnień.

Oprócz czynników ryzyka w WHO stworzono również listę głównych czynników chroniących, które potencjalnie wpływają na prawidłowy rozwój w obszarze zdrowia psychicznego, szczególnie u dzieci, związanych ze szkołą. Należą do nich:

- 1) poczucie przynależności;
- 2) pozytywny klimat szkoły;
- 3) prospołeczne nastawiona grupa rówieśnicza;
- 4) wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy;
- 5) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć;
- 6) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.

Kluczowe znaczenie ma klimat szkoły, zwłaszcza relacje społeczne – zarówno między nauczycielami a uczniami, wychowawcami a rodzicami, jak i między samymi uczniami, oraz wzajemne wsparcie.

Identyfikacja najważniejszych czynników chroniących umożliwiła stworzenie portretu zdrowej, bezpiecznej szkoły wspierającej proces budowania odporności u dzieci. Ten pozytywny portret stanowi wzorzec, ale jednocześnie wskazuje kierunek działań wychowawczych, profilaktycznych, które należy podjąć.

Warto przy tym zaznaczyć, że zdrowa i bezpieczna szkoła – to szkoła, która zapewnia uczniom:

- 1) wysoki poziom kształcenia oczekiwania, przy równoczesnym udzielaniu wsparcia uczniom i ich rodzicom przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego
- 2) możliwość budowania przyjaznych relacji z kolegami;
- 3) dobrą atmosferę życzliwości i wzajemnej tolerancji;
- 4) przestrzeganie ustalonych zasad i brak zgody na jakiegokolwiek formy przemocy;
- 5) możliwość zdobywania pozytywnych doświadczeń i osiągnięcia sukcesów w ważnych zadaniach oraz podejmowania odpowiedzialności;
- 6) poczucie ładu i porządku w otoczeniu;
- 7) możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.

Z dokonanego przeglądu czynników ryzyka i czynników chroniących wynika, że szkoła powinna zadbać, aby kreować zdrowe i bezpieczne środowisko uczenia się wspierające prawidłowy rozwój fizyczny, intelektualny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży.

Przytoczone dane z badań oraz wniosków z obserwacji uczniów wskazują, że planując działania należy położyć nacisk na kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, rozwijanie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli, przebudowę relacji interpersonalnych w szkole, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, kształtowanie postaw akceptujących różnorodność, oraz dbałość o poszanowanie tradycji środowiska szkolnego, lokalnego oraz narodowego. Szczególnie ważna jest konsekwencja w egzekwowaniu obowiązków ucznia, a w czasie nauki zdalnej: obowiązku nauki, z zaznaczeniem szczególnej roli rodziców/ prawnych opiekunów w kontroli pracy uczniów. Równie ważne w okresie nauczania zdalnego jest dbałość o sferę psychiczną ucznia a więc nie obciążanie go zadaniami wymagającymi dużej liczby godzin spędzanych przy komputerze, na lekcjach wychowawczych - zasad oceniania w nauczaniu zdalnym oraz zajęcia profilaktyczne: korzystanie z Internetu, dbałość o zdrowie itp.

Realizacja tych celów wymaga prowadzenia stałych, konsekwentnych, kompleksowych działań w środowisku lokalnym i szkolnym, budowania koalicji, współpracy między różnymi instytucjami.

Analiza czynników ryzyka oraz czynników chroniących pozwoliła nam na stworzenie dotyczących działalności szkoły w zakresie programu wychowawczo- profilaktycznego. Podzielone one zostały podmiotowo, tzn. według poszczególnych kierunków pracy (np.: kształtowanie pozytywnych postaw i promowanie bezpiecznych zachowań, kształtowanie więzi z własnym krajem ojczystym) oraz grup członków społeczności szkolnej (min: wychowawcy, nauczyciele, specjaliści).

7. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNE

KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH I PROMOWANIE BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ

l.p.	Zadania szkoły	Formy i sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
I.	Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym	- pogadanki -zajęcia warsztatowe, Rozmowy indywidualne - propagowanie odpowiedniej literatury	- cały rok szkolny	-dyrektor -wychowawcy -pedagog i psycholog - nauczyciele -nauczyciele biblioteki

II.	Rozwijanie zachowań asertywnych i empatycznych	-pogadanki -zajęcia warsztatowe -rozmowy indywidualne -propagowanie odpowiedniej literatury - współpraca z PPP	-cały rok szkolny	-wychowawcy -pedagog i psycholog -nauczyciele
III.	Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej	-rozmowy indywidualne -pogadanki z uczniami w ramach lekcji wychowawczych -zajęcia ze specjalistami- warsztaty	- w ciągu całego roku szkolnego	- wychowawcy - nauczyciele - pedagog - psycholog
IV.	Integracja działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły i rodziców	-rozmowy wspierające -propagowanie odpowiedniej literatury i zajęć profilaktycznych dla rodziców	-podczas wywiadówek -w ciągu roku szkolnego	-dyrektor szkoły -wychowawcy -pedagog i psycholog szkolny

KSZTAŁTOWANIE WIEZI Z KRAJEM OJCZYSTYM, POSZANOWANIE DLA DZIEDZICTWA NARODOWEGO ORAZ INNYCH KULTUR I TRADYCJI

l.p.	Zadania szkoły	Formy i sposób realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
I.	Kształtowanie wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej, miłości do ojczyzny, kultywowania tradycji	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy indywidualne - pogadanki z uczniami - ulotki i materiały informacyjne - pogadanki podczas zajęć lekcyjnych - udział w konkurach i olimpiadach przedmiotowych 	cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele WOS, EDB
III.	Wprowadzenie w życie kulturalne szkoły wspólnoty lokalnej. Poszanowanie historii i kultury regionu	<ul style="list-style-type: none"> -wycieczki np. do Muzeum Ziemi Wodzisławskiej, -zajęcia w ramach lekcji wychowawczych 	- w ciągu roku szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy -nauczyciele WOS i języka polskiego
IV.	Wspólnota Europejska a tożsamość narodowa	<ul style="list-style-type: none"> -konkursy -warsztaty i lekcje kształtujące postawę tolerancji i akceptacji 	- w ciągu roku szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele WOS

WYCHOWANIE PROZDROWOTNE

l.p	Zadania szkoły	Formy i sposoby realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
I.	Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu	-w ramach lekcji przedmiotowych (np. biologii) -pogadanki -zajęcia warsztatowe - rozmowy indywidualne propagowanie odpowiedniej literatury -współpraca z instytucjami np. PPP, PSSE	- cały rok szkolny	-wychowawcy -nauczyciele biologii -nauczyciele wychowania fizycznego -pedagog i psycholog szkolny -pielęgniarka szkolna
II.	Szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego	-w ramach lekcji przedmiotowych - pogadanki -zajęcia warsztatowe -rozmowy indywidualne -współpraca z instytucjami np. PPP, fundacją „Fenix-powstań do Życia”	- cały rok szkolny	-dyrekcja -wychowawcy -nauczyciele EDB -pedagog i psycholog
III.	Uzależnienia, rozpoznanie ich i zapobieganie	-w ramach lekcji przedmiotowych - pogadanki -zajęcia warsztatowe - rozmowy indywidualne propagowanie odpowiedniej literatury -	- cały rok szkolny	-wychowawcy -nauczyciele EDB -nauczyciele biologii -pedagog i psycholog szkolny

WYCHOWANIE EKOLOGICZNE

I.p.	Zadania szkoły	Formy i sposoby realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
I.	Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska	-pogadanki tematyczne. -realizacja programów ekologicznych (np. akcje anty-smogowe)	-w ramach realizacji podstawy programowej	- nauczyciele biologii -wychowawcy -nauczyciele biblioteki

PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ

I.p.	Zadania szkoły	Formy i sposoby realizacji	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
I.	Przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia	-lekcje wychowawcze -zajęcia z doradztwa zawodowego (indywidualne i grupowe) -współpraca z uczelniami wyższymi -współpraca z PUP, PPP i OHP	- w ciągu roku szkolnego	- wychowawcy -nauczyciele, w tym nauczyciele podstaw przedsiębiorczości -pedagog i psycholog szkolny
II.	Badania, diagnoza i analiza rozmiarów niedostosowania społecznego uczniów.	- opracowanie i przeprowadzenie badań ankietowych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.	-według potrzeb	-wychowawcy - pedagog i psycholog szkolny
III.	Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami.	współpraca z: -Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną -Komendą Powiatową	- na bieżąco, w ramach potrzeb	-dyrekcja -wychowawcy -nauczyciele EDB -nauczyciele biologii

		Policji: Wydział ds. prewencji -MOPS -Sądem Rejonowym- wydziałem ds. nieletnich -Powiatowym Urzędem Pracy -Szkolnym Ośrodkiem Kariery -Fundacją „Feniks- powstań do życia”		pedagog i psycholog szkolny
--	--	---	--	-----------------------------

8. DZIAŁANIA PRIORYTETOWE NA POSZCZEGÓLNE ETAPY EDUKACJI

A. Działania wychowawców klas

Wychowawcy opracowują plan działań wychowawczo-profilaktycznych dla klasy stosownie do poziomu i zdiagnozowanych problemów wychowawczych.

Na tej podstawie tworzą tematykę godzin wychowawczych, uzupełnioną o propozycje uczniów, nauczycieli i rodziców.

PROPONOWANA TEMATYKA LEKCJI WYCHOWAWCZYCH

Z powodu trwającej pandemii szczególnie ważne jest wdrożenie, w ramach lekcji wychowawczych, celów i kierunków pracy szkoły na rok szkolny 2020/2021

Klasa I

Podstawowym kierunkiem pracy wychowawcy klasy I jest integracja zespołu klasowego zapoznanie uczniów z przepisami szkolnymi i jej tradycjami oraz zadbanie o bezpieczeństwo uczniów, motywowanie do działań prospołecznych.

1. Zapoznanie uczniów ze Statutem szkoły,
2. Zapoznanie uczniów z Zasadami Bezpieczeństwa w szkole: w tym Regulaminem Szkolnych Wycieczek, Procedurami Postępowania w Sytuacji Nagłej, Szkolnymi Procedurami Organizacji

Pomocy Psychologiczno- Pedagogicznej (w tym organizacji pomocy dla uczniów posiadających opinie i orzeczenia)

3. Wybór samorządu klasowego
4. Zajęcia integracyjne prowadzone przez wychowawcę oraz pedagoga/psychologa szkolnego
5. Spotkanie integracyjne uczniów ZSP
6. Jak stworzyć zgrany zespół klasowy – tworzenie i podpisanie kontraktu
7. Zasady dobrej i skutecznej komunikacji
8. Szkolny savoir- vivre , kultura osobista w szkole.
9. Poznajmy się - nasze pasje i zainteresowania.
10. Dlaczego warto się uczyć?
11. Test inteligencji wielorakiej Gardnera i omówienie.
12. Moja nowa szkoła-ankieta badająca stopień zadowolenia ucznia klasy I z wyboru nowej szkoły w tym poczucia bezpieczeństwa.
13. Techniki skutecznego uczenia się
14. Analiza sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w klasie- pogadanki.
15. Emocje -czy potrafię je nazywać i mówić o nich otwarcie?
16. Jak radzić sobie ze złością i gniewem?
17. Moje mocne i słabe strony Jak polubić siebie?- kształtowanie poczucia własnej wartości.
18. O sztuce motywacji
19. Higiena psychiczna- efektywny wypoczynek- równowaga między snem, nauką i aktywnością fizyczną.
20. Tematy do wyboru z zakresu profilaktyki uzależnień
21. Tematy do wyboru z zakresu promowania zdrowego stylu życia
22. Tematy do wyboru z zakresu doradztwa zawodowego

Klasa II LO, II i III LP, i uczniowie klas OSSP-ja i inni, rozwój osobisty

1. Przypomnienie ważniejszych przepisów z dokumentów szkolnych m.in. Statut
2. Tolerancja i jej granice-poczucie godności własnej i szacunek dla godności innych
3. Asertywność
4. Między marzeniem a rzeczywistością- ideał chłopaka/ ideał dziewczyny
5. Samospelniająca się przepowiednia-o roli pozytywnej samooceny i poczucia własnej wartości
6. Temperamenty-dostrzegamy własną odmienność- test psychologiczny określający rodzaj temperamentu
7. Szacunek dla płci przeciwnej
8. Tajemnice mózgu - jak pracuje, za co odpowiadają obie półkule i jak to wpływa na nasz proces uczenia się.

9. Techniki szybkiego zapamiętywania i efektywnego uczenia się- poszerzenie wiedzy z zakresu funkcjonowania mózgu w aspekcie efektywnych sposobów uczenia się.
10. Moje motto życiowe- czyli porozmawiajmy o wartościach
11. Subkultury i sekty
12. Techniki manipulacji.
13. Patriotyzm, Ojczyzna- co znaczą dla Ciebie te słowa?
14. Jak rozwiązywać konflikty- o sztuce negocjacji
15. Rodzina, ach rodzina...- jak budować właściwe relacje w rodzinie.
16. Dlaczego warto pomagać- ciekawe przykłady osób działających w wolontariacie.
17. Tematy do wyboru z zakresu profilaktyki uzależnień
18. Tematy do wyboru z zakresu promowania zdrowego stylu życia
19. Tematy do wyboru z zakresu doradztwa zawodowe

Klasa III LO, IV LP- skok w dorosłość

1. Odpowiedzialność prawna po ukończeniu 18 roku życia
2. Jestem świadomym obywatelem- czy mam wpływ na życie lokalnej społeczności?
3. Tajemnice i uroki mojej Małej Ojczyzny -co wiem o regionie, w którym żyję?
4. Razem można więcej lepiej -o sposobach zrzeszania się dla osiągnięcia wspólnego celu
5. Jak walczyć ze stresem? -co wywołuje stres i jak go pokonać. Techniki relaksacji.
6. Czym jest dla mnie sukces i jak go osiągnąć
7. Czytaj biografie- życiorysy niezwykle (np. Steve Jobs- twórca Apple)
8. Konflikt pokoleń- czyli jak przetrwać z własnym rodzicem
9. Ten pierwszy raz- inicjacja seksualna młodzieży
10. Matura- jak się przygotować, by zdać?
11. Procedury maturalne
12. Matura i co dalej?- szkoły policealne i uczelnie wyższe regionu, omówienie
13. Umiejętność pokonywania trudności radzenia sobie z porażką
14. Różne oblicza sukcesu –co dla Ciebie oznacza słowo „sukces”?
15. Tematy do wyboru z zakresu profilaktyki uzależnień
16. Tematy do wyboru z zakresu promowania zdrowego stylu życia
17. Tematy do wyboru z zakresu doradztwa zawodowego
18. Doradztwo zawodowe- proponowane tematy:
 - Zawody przyszłości (nowe zawody powstałe wraz z rozwojem nowych technologii)
 - Źródła pozyskiwania informacji o formach doskonalenia i rynku pracy
 - Oczekiwania pracodawców wobec przyszłego pracownika (rozmowa z zaproszonym gościem- pracodawcą)

- Różne formy studiowania.
- Jak napisać dobre CV i list motywacyjny.
- Rozmowa rekrutacyjna-jakich błędów unikać?
- Targi zawodoznawcze (udział klas III LO i IV LP)
- Salon maturzysty
- Spotkania z przedstawicielami szkół wyższych.
- Warsztaty prowadzone przez doradców zawodowych
- Testy na inteligencję wieloraką, predyspozycji zawodowych

B. Działania nauczycieli przedmiotowych:

Opracowanie i realizacja planu działań wychowawczo profilaktycznych na swoim przedmiocie, uwzględniające jego treści wynikające z podstawy programowej przedmiotu

C. Działania biblioteki szkolnej:

1. Organizowanie zajęć bibliotecznych: (przy współpracy nauczycieli)
 - a) zasady korzystania z biblioteki szkolnej
 - b) możliwości wykorzystania Internetu w wyszukiwaniu i selekcji informacji
 - c) upowszechnianie zebranych informatorów, materiałów związanych z dalszym kształceniem i podejmowaniem przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych
2. Włączanie uczniów do działań na rzecz biblioteki, , tworzenie poczucia więzi ze szkołą i jej tradycją
3. Aktywizowanie czytelnictwa i rozwijanie kultury czytelniczej uczniów
 - a) organizowanie: wystaw tematycznych
 - b)organizowanie przedsięwzięć(np. z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, Dnia Głośnego Czytania)
 - c) konkursów.
4. Pomoc w przygotowaniu uczniów do wyboru kierunku studiów, zawodu
 - gromadzenie, aktualizowanie: informatorów o szkołach, uczelniach o zasięgu lokalnym, krajowym, europejskim,
 - informatorów o specjalnościach zawodowych, programów multimedialnych, płyt CD, materiałów reklamowych (ulotek, folderów),

D. Działania pedagoga i psychologa szkolnego:

1. Zapoznanie uczniów ze Statutem szkoły, Procedurami Postępowania w Sytuacji Nagłej, Szkolnymi Procedurami Organizacji Pomocy Psychologiczno- Pedagogicznej (w tym organizacji pomocy dla uczniów posiadających opinie i orzeczenia)

-Rozpoznanie i zaspokojenie potrzeb młodzieży zaczynającej naukę w szkole

2. Warsztaty integracyjne- na zaproszenie wychowawcy klasy

3. Zapoznanie z podstawowymi technikami kontaktów z ludźmi

4. Diagnozowanie zespołu klasowego –badania ankietowe, wywiady z uczniami i wychowawcami klas

5. Konsultacje, rozmowy indywidualne z uczniami, wychowawcami, nauczycielami i rodzicami

6. Ankiety „na wejście” i po I semestrze badające stopień aklimatyzacji oraz potrzeby i problemy w nowej szkole

7. Realizacja programu wychowawczo -profilaktycznego szkoły

8. Prowadzenie akcji informacyjnej na temat uzależnień.

9. Udział w projektach promujących zdrowy tryb życia

10. Zajęcia na temat przemocy w rodzinie, zapoznanie z procedurą "Niebieskiej karty"

11. Prowadzenie zajęć psycho- pedagogicznych zgodnych z zapotrzebowaniem klas

12. Współpraca z uczelniami wyższymi w zakresie realizacji tematyki wychowawczo-profilaktycznej (wykłady, warsztaty). Wyjazdy z grupą młodzieży na warsztaty psychologiczne w SWPS w Katowicach

13. Organizacja spotkań ze specjalistami z zakresu prawa, profilaktyki uzależnień, policji itp.

14. Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego -dokonywanie okresowej analizy frekwencji uczniów.

15. Bieżące interweniowanie w przypadku uchylania się od obowiązku nauki.

16. Analizowanie sytuacji wychowawczej w klasach .

17. Organizowanie pomocy uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji

18. Indywidualne rozmowy i wywiady z młodzieżą i rodzicami na temat trudnej sytuacji osobistej.

19. Organizowanie wsparcia dla młodzieży przy współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

20. Współpraca z wychowawcami i nauczycielami w aspekcie organizacji pomocy dla uczniów posiadających Orzeczenia o niepełnosprawności, opinie PPP oraz z kłopotami zdrowotnymi (choroby przewlekłe)

21. Udzielanie i organizowanie pomocy młodzieży w prawidłowym wyborze zawodu i dalszego kształcenia

E. Działania Samorządu Szkolnego

-Organizowanie imprez i uroczystości szkolnych i miejskich.

-Opiniowanie kandydatur do nagród.

-Przeprowadzanie wyborów i referendów w sprawach ważnych dla funkcjonowania szkoły

-Udział w tworzeniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły

Ponadto, warto stworzyć młodzieży możliwość udziału w konstruktywnych i zdrowych formach aktywności, które sprzyjałyby rozwojowi i tym samym ograniczałyby sięganie po środki psychoaktywne:

Oferta może dotyczyć:

- 1) zajęć sportowych,
- 2) zajęć artystycznych,
- 3) wolontariatu.

9. OCZEKIWANE EFEKTY

Zakłada się, że opracowanie oraz realizacja szczegółowych wytycznych odnośnie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej oraz profilaktycznej ma zwiększyć skuteczność działań na rzecz bezpieczeństwa w naszej placówce przez osiągnięcie następujących rezultatów:

W ramach działalności stymulującej wzrost czynników chroniących:

- 1) Zwiększenie poczucia akceptacji uczniów w społeczności szkolnej;
- 2) Wzrost umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- 3) Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego;
- 4) Zwiększenie kompetencji w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli i wychowawców;
- 5) Wzrost kompetencji wychowawczych rodziców;
- 6) Wzrost aktywności rodziców w procesach podejmowania decyzji w szkole oraz w ważnych wydarzeniach i działaniach na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły,
- 7) Uspołecznianie szkoły przez większą aktywność nauczycieli, wychowawców, rodziców, uczniów na rzecz szkoły i środowiska lokalnego;
- 8) Zwiększenie otwartości szkoły na współpracę z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły.

W celu ustabilizowania trendów lub zmniejszenia zakresu nasilenia problemów i zachowań problemowych uczniów oraz zażywania alkoholu używania substancji psychoaktywnych:

- 1) Prawidłowa ocena sytuacji w zakresie problemów i zachowań problemowych uczniów dotyczących uzależnień;

- 2) Podniesienie wiedzy uczniów na temat negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka;
- 3) Doskonalenie umiejętności uczniów dotyczących podejmowania asertywnych zachowań w sytuacji presji rówieśniczej związanej z używaniem produktów tytoniowych, alkohol i substancji psychoaktywnych;
- 4) Zwiększenie jakości programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły w oparciu o przeprowadzoną diagnozę problemów i potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli;
- 5) Zwiększenie liczby uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie objętych pomocą poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, w zakresie profilaktyki uzależnień; poradni psychologiczno-pedagogicznej
- 6) Podniesienie jakości i skuteczności działań z zakresu profilaktyki uzależnień przez realizację rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (kontynuacja realizacji programu profilaktycznego: „ARS- czyli jak dbać o miłość”)
- 7) Zwiększenie ilości działań w zakresie edukacji rówieśniczej, które będą realizować działania na rzecz profilaktyki uzależnień i promowania życia bez uzależnień;
- 8) Zwiększenie liczby działań mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego, rozwój zainteresowań, uzdolnień, w tym rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży;
- 9) Zwiększenie kompetencji profilaktycznych nauczycieli i wychowawców w zakresie przeciwdziałania narkomanii i innym uzależnieniom, w tym nabycie umiejętności realizacji programów o potwierdzonej skuteczności;
- 10) Zwiększenie umiejętności nauczycieli w zakresie prawidłowego reagowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi;
- 11) Podniesienie wiedzy rodziców w zakresie profilaktyki;
- 12) Zwiększenie aktywności jednostek samorządu terytorialnego w zakresie promowania w środowisku lokalnym, w tym w szkołach i placówkach, efektywnych działań profilaktycznych oraz monitorowanie sytuacji w tym zakresie;

10. EWALUACJA

Ewaluacja programu wychowawczo- profilaktycznego nastąpi pod koniec roku szkolnego, w oparciu o materiały diagnostyczne takie jak:

- analiza dokumentacji z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej- w tym zespołu ds.

Integracji oraz dokumentacji: teczek wychowawców klas, pedagoga i psychologa szkolnego,

- analiza trudności wychowawczych i problemów szkolno-środowiskowych oraz profilaktycznych przeprowadzona przez pedagoga i psychologa szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów (zespół wychowawczy),
- ankiet skierowanych do uczniów np. wyniki ankiet dot. adaptacji w szkole uczniów klas, wyniki ankiet dot. stresu szkolnego,
- wyniki ewaluacji wewnętrznej,

11. USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły.

Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.

Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani, bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wodzisławiu Śląskim na lata 2020-2021 jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.

Program Wychowawczo- Profilaktyczny Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wodzisławiu Śląskim przyjęto uchwałą Rady Rodziców w dn. 23.09.20 r. w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i Samorządem Uczniowskim.

.....

Rada Rodziców

.....

Rada Pedagogiczna

.....

Samorząd Uczniowski